

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-02-14
Besvaras senast
2025-02-26 kl. 12.00

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:795 Sekretesslagstiftningen efter införande av flödesbaserad kapacitetsberäkning

Införandet av flödesbaserad kapacitetsberäkning på den nordiska elmarknaden har medfört betydande förändringar i hur kapacitet beräknas och allokeras i stamnäten. Denna metod syftar till att optimera användningen av elnätet och förbättra driftssäkerheten. Dock har Sveriges strikta sekretesslagstiftning skapat stora utmaningar för marknadsaktörerna, vilket riskerar att få stora konsekvenser för ett effektivt nyttjande av elsystemet.

Svenska kraftnäts tolkning av rådande sekretesslagstiftning innebär att kritisk information om elnätet inte kan delas med marknads aktörer. Efter införandet av flödesbaserad kapacitetsberäkning har den hårda sekretesslagstiftningen gjort det näst intill omöjligt för marknads aktörer att förutse priser på elmarknaden. Detta leder i sin tur till ineffektiv resursanvändning av marknadsaktörerna och högre riskpremier för elkunderna. Dessutom kan det påverka framtida investeringar negativt, då osäkerheten på den svenska elmarknaden ökar.

Men det är inte bara marknadsaktörerna som kämpar med den nya modellen. Nu har även Svenska kraftnät aviserat att de har för avsikt att höja marginalerna i slutet av februari eftersom man observerat högre flöden än prognostiserat, vilket riskerar överlastar. Detta är oroväckande ur svensk synpunkt då det innebär att mindre överföringskapacitet i nätet kommer att tilldelas marknaden, tvärtemot intentionen med den nya modellen. Den samhällsekonomiska nytta som kunde visas under testperioden bygger delvis på de gamla säkerhetsmarginalerna och kan därför antas minska.

Det är svårt att fullt ut analysera Svenska kraftnäts bedömningar av säkerhetsmarginalerna på grund av rådande sekretess. De är inte heller ålagda att redovisa skälen bakom en sådan höjning av säkerhetsmarginalerna, vilket gör det svårt för aktörerna att granska beslutet. Återigen motverkar sekretessen transparensen på marknaden.

Sverige är det enda nordiska landet med så hård sekretess kopplat till elnätet. Andra nordiska länder har lyckats balansera transparens och säkerhet, vilket bör innebära att det finns alternativa lösningar som även Sverige kan överväga. För att säkerställa ett effektivt utnyttjande av det svenska kraftsystemet och ett gott investeringsklimat är det avgörande att lagstiftningen ses över och anpassas till

de nya förutsättningarerna.

Dessutom har det framkommit från nordiska aktörer att det är möjligt att avkoda sekretessen på det svenska nätet och att detta nu görs aktivt (källa: Montel). Hur kommer regeringen hantera att aktörer på den nordiska marknaden innehar sekretessbelagd information om nätet? Om inte svenska aktörer tillåts ta del av den här informationen på laglig väg skapas en mycket stor konkurrensnackdel för svenska aktörer.

Med anledning av ovanstående problematik vill jag ställa följande fråga till energi- och näringsminister Ebba Busch:

Vilka åtgärder kommer ministern och regeringen att vidta för att följa upp effekterna av den långtgående svenska sekretessen och för att justera denna och ge marknadsaktörerna tillgång till rätt information för att säkerställa korrekta prisprognoser?

.....

Monica Haider (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch